

Vzdělávání a kultura

NAPŘÍČ HRANICEMI A KULTURAMI

Program Kultura (2007–2013)

Napříč hranicemi a kulturami

S velkou radostí Vám předkládám tuto brožuru s významnými kulturními projekty, které vypovídají o prioritách nového programu Kultura, jenž je velmi důležitý pro pořadatele kulturních akcí po celé Evropě.

Nový program Kultura byl přijat v prosinci 2006. Jedná se ambiciózní projekt a základní nástroj na podporu mezinárodní kulturní spolupráce napříč Evropou. Rozpočet na období 2007–2013 činí 400 mil. EUR, což oproti předchozímu programu Kultura 2000 představuje významný nárůst.

Jsem přesvědčen, že nový program obnoví motivaci a zájem o nadnárodní kulturní spolupráci. Program pomůže tisícům kulturních organizací – divadlům, muzeím, profesionálním sdružením, výzkumným centrům, univerzitám, kulturním institucím, státním úřadům apod. – ve společné práci, tvorbě a realizaci kulturních a uměleckých projektů. Mým největším přáním je, aby program podporoval porozumění a kreativitu a celkově přispíval k vzájemnému obohacování všech našich kultur ve prospěch obyvatel Evropy.

V novém programu došlo k určitým zlepšením – je nápaditější a flexibilnější než jeho předchůdce a svými strategickými opatřeními a orientací reaguje na potřeby pořadatelů kulturních akcí.

Program je také otevřenější vůči účasti našich sousedů, zejména zemí západního Balkánu, které se do programu mohou zapojit v rámci svých snah o stabilizaci a přistoupení k EU.

V této publikaci představujeme významné projekty programu Kultura 2000, vybrané za pomoci našich kulturních kontaktních míst, za jejichž příspěvek jim patří vřelý dík. Tyto projekty ilustrují základní priority programu Kultura, zejména tedy nadnárodní výměnu uměleckých děl, mobilitu umělců napříč státními hranicemi a mezikulturní dialog. Měly by také sloužit jako příklad a inspirace pořadatelům budoucích akcí.

Doufám, že pro Vás bude brožura zajímavá, a rád bych poděkoval všem, kdo se podíleli na úspěchu tohoto programu.

Ján Figel'

Komisař Evropské unie pro vzdělávání, výchovu, kulturu a mládež

Obsah

Program Kultura (2007–2013): základní informace Kultura v akci

Podpora kultury méně užívaných jazyků Evropy 07
Archeologické památky Evropy – síťový přístup 08
Podpora postižených umělců v Evropě 09
Autorská a překladatelská tvorba severní Evropy 10
Hledání evropské identity 11
Zářící světla 12
Budování mostů mezi oddělenými komunitami 13
Vizuální kultura v Evropě 14
Cirkusové umění pro novou generaci 15
Pochopení kulturní výměny ve Středomoří 16
Fascinující minulost Evropy 17
Umění v ulicích 18
Multimediální přehlídka bohaté evropské literární tradice 19
Tanec napříč Evropou 20
Podpora současného evropského městského umění 21
Cestování historií a prostorem Evropy z pohledu sochařství 22
Propojování novinářů se zaměřením na kulturní zpravodajství 23
Kultura spojuje slyšící a neslyšící 24
Ztracená historie – záchrana našeho kulturního dědictví 25
Zpochybňování geografických a kulturních stereotypů prostřednictvím umění 26

04
06

Podpora romské kultury v Evropě 27
Multikulturní fantazie současného umění 28
Podpora krajky v evropském kulturním dědictví 29
První židovské divadlo na světě se vrací 30
Klasické evropské povídky pro nové občanstvo 31
A jede se dál ... 32
Nový rozměr baltského umění 33
Manifest bienále Manifesta o současném umění 34
Hudba na periferii 35
Spojování nového a starého 36
Historie Evropy jako dětská hra 37
Ochrana a podpora evropského dědictví etnické hudby 38
Propagace starověkého dědictví prostřednictvím moderní
komunikační technologie 39
Umění napříč kontinentálními hranicemi 40
SEAS vyráží na plavbu 41
Příprava půdy pro multikulturní rozvoj 42
Kulturní výměna v oblasti moderního tance 43
Pomocná ruka městu Tartu 44
Mezinárodní letní hudební festival ve Varně – místo setkávání
mladých talentů 45
Obnova a ochrana výjimečného balkánského dědictví 46
V dějišti války 47

Další informace o novém programu

27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48

Program Kultura (2007–2013): základní informace

Základní cíl

Přispívat k vytváření evropské občanské společnosti prostřednictvím kulturní spolupráce v Evropě, vynášením do popředí společných kulturních prvků obyvatel Evropy s jejich společným bohatým dědictvím a kulturní rozmanitostí.

Hlavní priority

- Podpora mezinárodní mobility kulturních představitelů
- Podpora mezinárodní výměny uměleckých děl a také kulturních a uměleckých počinů
- Podpora mezikulturního dialogu

Zúčastněné státy

- Členské státy Evropské unie
- Státy Evropského sdružení volného obchodu/Evropského hospodářského prostoru, kandidátské země a státy západního Balkánu za předpokladu splnění určitých podmínek

Typy spolupráce, které lze v rámci programu financovat

Byly stanoveny tři základní skupiny projektů:

1. skupina:

Podpora kulturních projektů (cca 77 % rozpočtu projektu)

- Projekty víceleté spolupráce: 6 partnerů ze 6 zemí – Trvání: 3–5 let
- Akce spolupráce: 3 partneři ze 3 zemí – Trvání: do 2 let
- Zvláštní akce: ceny, evropská města kultury apod.

2. skupina:

Podpora evropských kulturních agentur a sítí (cca 10 % rozpočtu projektu)

3. skupina:

Podpora aktivit, které co nejvíce zvětšují dopad projektů, sběr statistických údajů a také studií o kulturní spolupráci a rozvoji kulturní politiky (cca 5 % rozpočtu projektu)

Ve většině případů probíhá výběr na základě výzvy k předkládání návrhů, kterou každoročně vyhlašuje Generální ředitelství Evropské komise pro vzdělávání a kulturu a kterou administruje Výkonná agentura pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast (EACEA).

Rozpočet: 400 mil. EUR na období 2007–2013

Kultura v akci

Podpora kultury méně užívaných jazyků Evropy

Mezi autorkami a autory, kteří píšou v méně užívaných evropských jazycích, nalezneme řadu velkých talentů. Jazykové bariéry však mohou bránit tomu, aby se s jejich kvalitní prací seznámilo i širší evropské čtenářstvo. Projekt Act-In proto podporoval propagaci dramatiček a dramatiků z těchto jazykových oblastí a předkládání jejich her k uvedení v jiných zemích Evropy.

Act-In zorganizoval speciální festival současného evropského divadla, kde byly představeny hry z pera výjimečných autorů a autorek v jednom z devíti méně užívaných jazyků včetně katalánštiny, estonštiny a islandštiny. Hry byly přeloženy do francouzštiny a němčiny a seznámit se s nimi mohli diváci v Lucembursku a sousedních regionech Belgie, Francie a Německa.

Vedle těchto vystoupení zorganizovala partnerská divadla i setkání s autory, diskusní fóra, semináře pro studenty divadelní vědy a konference (vždy za přítomnosti tlumočnicků), jejichž cílem byl vzájemný mezikulturní dialog o moderním divadle. Na setkáních se vytvořily nové a trvalé kontakty mezi autory, divadly a obecností různých evropských zemí a jazykových skupin.

Díky projektu se posunuly geografické hranice a obvyklý záběr některých nejlepších současných evropských her a zvýšilo se povědomí o výborných autorech, kteří píšou v méně užívaných evropských jazycích. Uznání kvality dramatického umění těchto jazyků napomáhá ochraně a podpoře regionálních a menšinových jazyků, které jsou důležitým způsobem kulturního sebevyjádření v lingvisticky a kulturně rozmanité Evropě.

Projekt

Act-In – Festival Européen de la Création Théâtre

Zahájení

1. května 2001

Ukončení

1. května 2002

Hlavní pořadatel

Association pour la Promotion du Théâtre Contemporain (Aptc), Lucembursko

Spolupořadatelé

Maison de la Culture D'Arlon, Belgie

Theater Trier, Německo

FAKTY

Archeologické památky Evropy – síťový přístup

Archeologické dědictví Evropy je nesmírně bohaté – je výsledkem tisíců let lidské činnosti napříč celým kontinentem. Cílem projektu ARENA bylo zlepšit chápání a přístupnost tohoto dědictví za využití nejmodernějších technologií. Odbornice a odborníci z Dánska, Polska, Norska, Rumunska, Islandu a Velké Británie propojili archivy svých dat a vytvořili na internetovém portálu jednotné přístupové místo.

Interaktivní mapa umožňuje nezkušeným uživatelům i odborníkům prohledávat archivy všech partnerů na základě různých kritérií (např. období, téma či místo).

Partneři se spojili a otevřeli své archivy novým návštěvníkům z celé Evropy. Dali tak vzniknout výbornému nástroji vyhledávání.

Projekt dále nabízel semináře o otázkách digitální ochrany a přístupu k ujasnění vzájemných pozic. Jednalo se také o aktivity na zvyšování povědomí o spuštění archívů ARENA v dubnu 2003. Zúčastnění partneři spolupracují i nadále s dlouhodobým cílem vybudovat celoevropskou síť archeologických archívů s maximální přístupností.

Portál ARENA naleznete na adrese <http://ads.ahds.ac.uk/arena>

Podpora postižených umělců v Evropě

Umění lidi spojuje a inspiruje je, aby sami sebe překvapovali svými schopnostmi a tvořivostí. Art Reach Europe využil této schopnosti, aby svedl dohromady postižené umělce z Irska, Německa a Dánska. Tím, že poskytl umělcům příležitost praktikovat, učit se a vystavovat jejich práce, projekt přispěl k sociální i kreativní komunikaci.

Účastníci se mohli těšit z měsíčního uměleckého pobytu v Co. Longford v Irsku. Malé skupiny pracovaly pod vedením odborníků a odbornic a umělci a umělkyně zdokonalovali své dovednosti a techniky, vzájemně se podporovali a sdíleli myšlenky a zkušenosti.

Návštěvníci z Německa a Dánska vnesli do hostitelského centra v Irsku novou atmosféru a pomáhali všem postiženým umělcům maxi-

malizovat jejich potenciál i sebe-důvěru při sebevyjádření. Jeden z účastníků, Adrian Forde, se podělil o své pocity:

„Jsem na své malby a fotografie skutečně pyšný. Bylo skvělé spolupracovat s umělci ze zahraničí, lépe je poznat, najít mezi nimi nové přátele a dokonce se naučit i jejich jazyk.“

Práce účastníků byly vystaveny ve všech třech zemích a publikovány v katalogu. Výstavy posloužily k propagaci umělecké práce postižených a zvýšení jejich pochopení a přijetí mezi širší veřejností.

Podrobnější informace o Art Reach naleznete na adrese www.crawfordartgallery.com/PressArchive/art_reach_3.html

Projekt	ARENA	Hlavní pořadatel	FAKTY
Zahájení	1. srpna 2001	Archaeology Data Service, University Of York, Velká Británie	
Ukončení	31. července 2004	Spolupořadatelé Cimec Institutul de Memoire Culturala, Rumunsko Fornleifastofnun Islands, Island Museumsprosjektet, Norsko Poznań Archaeological Museum, Polsko Surrey Institute Of Art And Design, Velká Británie The Danish National Record Of Cultural History At The National Museum, Dánsko Department Of Theatre, Film And Television Studies, University Of Glasgow, Velká Británie	

Projekt	Art Reach Europe	Hlavní pořadatel	FAKTY
Zahájení	1. června 2002	The Rehab Group, Irsko	
Ukončení	1. června 2003	Spolupořadatelé Durchblick e.V., Německo Kulturkaelderen, Dánsko	

Autorská a překladatelská tvorba severní Evropy

Psát a překládat v nejsevernějším cípu Evropy může být docela samotářské řemeslo. Proto se projekt Baltic Ring rozhodl podporovat komunikaci mezi spisovateli a překladateli této části Evropy a také posilovat používání moderních technologií v Baltském regionu. V konečném důsledku zvýšil dostupnost literatury a účast na literární kultuře lidí žijících a tvořících na okraji Evropy.

Projekt pokrýval oblast německého pobřeží jižní části Baltského moře, baltské státy a Finsko až po Barentsovo moře a zahrnoval semináře, pracovní skupiny a výměnné programy pro autory a překladatele. K rozvoji mezinárodní sítě a podpoře literatury byl využíván také internet.

Vedle jednotlivých spisovatelů a překladatelů patřili mezi partnery programu také centra na podporu četby a psaní, literární střediska, výzkumné instituty, vydavatelé, profesionální sdružení spisovatelů a veřejné organizace podílející se na formování regionální a kulturní politiky.

Projekt Baltic Ring začal v roce 2001. V rámci programu Kultura 2000 získal podporu ve dvou po sobě následujících kolech pro další práci, která zahrnuje podporu překladatelství, využívání nových médií a technologií v literatuře a podporu literatury pro děti a mládež. Výměnné pobyty pro spisovatele a překladatele i nadále přispívají k pohybu těchto odborníků v regionu.

Navštivte internetové stránky www.balticring.org

Hledání evropské identity

Přesuny obyvatelstva Evropu vždy obohacovaly – migrace mezi státy přinášela rozmanitost myšlenek a kultur, a vytvářela tak základ pro mezikulturní dialog.

Program Born in Europe (Místo narození: Evropa) začal s inspirujícím tématem „narození“, které by mělo vést k zamyšlení nad tím, co znamená cítit se Evropanem či Evropankou, zejména u dětí z rodin migrantů. Formou působivé výstavy fotografií se projekt snažil ukázat každodenní život příchozích rodin a také realitu dnešní migrace v Evropě.

Obrázky těchto rodin s novorozenci vedly ke skutečnému dialogu mezi kulturami na téma komplexních identit migrantů druhé generace. Zaměřovaly se na otázku, nakolik místo narození ovlivňuje pocity kulturní identity a narození využívaly jako metafory naděje a nového začátku.

Další aspekty projektu přinášely pozoruhodné poselství o moderní migraci v Evropě: výstava fotografií o hořké realitě života uprchlíků, kteří se snaží dostat do Evropy, dokument o těžkém životě na předměstí Paříže a překvapivý přehled evropských kulturních identit z Bratislavy. Výstavy doprovázely i diskuse, na kterých mohli návštěvníci diskutovat o nových stránkách evropské kulturní rozmanitosti.

Projekt Born in Europe hluboce oslovil obyvatele z různých kulturních zázemí a inspiroval důležitou mezikulturní debatu o imigraci, integraci, kulturní (sebe)identitě, vzájemném porozumění a přijetí. Projekt se dotkl také zásadních otázek, jako je evropská identita, úloha žen ve společnosti, rodinné uspořádání a reprodukční chování.

www.born-in-europe.de

Projekt	Baltic Ring	Hlavní pořadatel Jyväskylä Public Library, Finsko
Zahájení	1. října 2001	Spolupořadatelé Barents Litteratircentrum, Overkalix, Švédsko
Ukončení	30. září 2002	Deutsche Auslands-gesellschaft, Lübeck, Německo Regional Council Of Northern Ostrobothnia, Finsko

FAKTY

Projekt	Born in Europe	Hlavní pořadatel Heimatmuseum Neukölln, Německo
Zahájení	1. srpna 2001	Spolupořadatelé Associação Portuguesa De Empresas Com Museu, Portugalsko
Ukončení	31. března 2004	Kvindemuseet, Dánsko Museum Europäischer Kulturen, Německo Museumspädagogischer Dienst Berlin, Německo Muzeum Narodowe w Poznaniu, Polsko Österreichisches Museum für Volkskunde, Rakousko The National Museum Denmark, Dánsko The National Museum of World Cultures, Švédsko

FAKTY

Zářící světla

Borrowed Light bylo ohromující představení moderního tance, které prokázalo obrovský potenciál evropské spolupráce v rámci této vzrušující a vášnivé umělecké formy. Světová premiéra byla počátkem cenného mezikulturního semináře o rozvoji evropských koprodukčních představení moderního tance.

Na koprodukcii, která vznikla v rámci tohoto projektu, se podílelo osm tanečnicků a osm zpěváků. Jedna z recenzí představení popsal jako „stylový a vizuálně přitažlivý zážitek, ve kterém se všechny prvky – tanec, hudba, světla, zvuk, kostýmy a scéna – vynikajícím způsobem propojují“.

Projekt ukázal výhody mezikulturní spolupráce a dal vystupujícím možnost předvést svou práci v různých zemích Evropy. Mimo šesti plánovaných vystoupení Borrowed Light ve Francii, Švédsku a Finsku bylo kvůli velkému ohlasu zorganizováno dalších šest v Itálii, Německu a Velké Británii.

Semináře, který se konal při příležitosti premiéry v Le Havre ve Francii, se zúčastnili manažeři, promotéři, agenti a ředitelé festivalů z celé Evropy. Mezikulturní dialog se zaměřoval na možnosti budoucí koprodukční spolupráce v Evropě a strukturu financování na podporu mobility tanečnicků a jejich umění. Smyslem písemného shrnutí obsahu semináře bylo oživit nové a kreativní způsoby rozvoje evropské taneční spolupráce do budoucna.

www.terosaarinen.com/

Budování mostů mezi oddělenými komunitami

Masakr v bosenské Srebrenici v roce 1993 byl možná největší tragédií poválečné Evropy. Umění je důležitým prostředkem reflexe tohoto neštěstí. Projekt Bosenský triptych představoval evokativní způsob, jak se vyrovnat s minulostí, a skládal se ze tří samostatných, ale spolupracujících skupin uměleckých a kulturních aktivit, které se zároveň dotýkaly některých současných výzev multikulturalismu v Evropě.

Divadelní seminář svedl dohromady děti různých národností a náboženských skupin v Bosně a partnerských zemích, které se účastnily aktivit se společnou myšlenkou budování či obnovy mostů mezi lidmi. Děti mohly těžit z rozmanitosti svého kulturního zázemí a rozvíjely vzájemné porozumění.

Diskusní večery v literární kavárně a čtyřdenní symposium v Sarajevu vytvořily platformu k mezikulturní humanistické reflexi o bosenských zkušenostech. Setkání umělců, spisovatelů, intelektuálů a místních obyvatel vyzdvihla fakt, že události v Srebrenici nejsou nějakou vzdálenou událostí a že je třeba se z této tragédie poučit pro mírovou budoucnost evropské multikulturní společnosti.

Propojením projektů umělecké, intelektuální a kulturní podstaty upozornil Bosenský triptych na to, jakou úlohu kulturní dialog a výměna hrají ve sjednocování lidí různého náboženství, národnosti a etnického původu. Aktivity projektu podporovaly otevřenost a vzájemný respekt a šířily poselství naděje pro budoucnost Evropy.

Podrobnější informace naleznete na internetových stránkách unter www.pogranicze.sejny.pl/

Projekt	Borrowed Light	Hlavní pořadatel Tero Saarinen Company (Into Liikkeessa Ry), Finsko	FAKTY
Zahájení	1. července 2004	Spolupořadatelé Festival Octobre en Normandie, Francie	
Ukončení	30. června 2005	Kuopio Dance Festival (Kuopio Tanssii Ja Soi), Finsko Stiftelsen Dansens Hus, Švédsko	

Projekt	Bosnian Triptych	Hlavní pořadatel Fundacja Pogranicze, Polsko	FAKTY
Zahájení	1. června 2005	Spolupořadatelé Fondazione Alexander Langer, Itálie	
Ukončení	30. května 2006	The Public, Velká Británie	

Vizuální kultura v Evropě

Grafický design formuje vizuální kulturu každodenního života občanů Evropy, kterým atraktivním a přitažlivým způsobem sděluje nejrůznější poselství a myšlenky. Společenská odpovědnost evropských designérů je v tomto ohledu nanejvýš důležitá a stejně tak by si občané měli být vědomi bohatého dědictví vizuální komunikační kultury a grafického designu Evropy. Projekt Identita/Integrita prosazoval oba tyto cíle formou mezinárodní výstavy, která představovala design jako nástroj vypořádání se se společenskými problémy a podpory mezikulturní výměny mezi designéry.

Výstava, která se konala při příležitosti 20. výročí známého Mezinárodního bienále grafického designu v Brně v roce 2002, upozornila na nejprogresivnější trendy grafického designu Evropy a dalších regionů. Toto významné místo východní Evropy hostilo během zajímavého týdne plného nejrůznějších akcí zaměřených na design a výměnu zkušeností přední designéry, firmy a veřejné instituce.

Součástí výstavy byla i konference. Formou mezikulturního dialogu zkoumala úlohu, jakou designéři hrají při formování identit. Diskuse se zaměřila především na společensky odpovědný design v Evropě, který je vyjádřen mottem: „Je na čase, aby se etika spojila s estetikou. Je na čase, aby integrita držela rovnováhu identity.“ Pozornost se zaměřila zejména na situaci východní Evropy, kde se designéři pohybují v rychle se proměňující kultuře a kde je respekt vůči různým identitám nadměrně důležitý.

Mezi vzniklými materiály nalezneme katalogy a CD-ROM, které mají napomoci širší distribuci vystavovaných prací a poselství projektu.

<http://brno.icograda.org>

Cirkusové umění pro novou generaci

Zvědavost, otevřenost, kreativita a umělecká odvaha byly základními kameny projektu Cirque Nouveau. Projekt umožnil asi 200 mladých lidí, pocházejících z různých kulturních prostředí, setkat se při přípravě nového zajímavého představení pro moderní cirkus a okouzlit připravenou velkolepou show mezinárodní obecností.

Skupina čtyřiceti podnikavých mladých lidí z každé z pěti partnerských zemí Evropy prošla ve své zemi hudebním i cirkusovým školením, aby získala dovednosti a sebevědomí potřebnou při této náročné umělecké činnosti. Po představení ve své rodné zemi postoupili mladí lidé na další úroveň svého vývoje – mezinárodní výměnu.

Nadnárodní letní škola Cirque Nouveau se stala vzrušujícím místem výměny zkušeností a nápadů, místem nových objevů v rozmanitých disciplínách jako visutá hrazda, práce s ohněm, tanec a hudba. Mladí umělci a umělkyně se setkali s podobně smýšlejícími lidmi a vzájemně si pomáhali v učení nových technik a dovedností pod vedením odborníků.

Celý projekt vyvrcholil ambiciózním turné pod názvem Tour of Cirque Nouveau, kde mladí umělci mohli zviditelnit sebe i své umění. Projektu se podařilo navázat spojení mezi různými formami expresivního umění souvisejícího s moderním cirkusem a mezi mladými účinkujícími s různým kulturním zázemím.

www.kulturskoleradet.no

FAKTY		
Projekt	Cirque Nouveau Project	Hlavní pořadatel Norsk Kulturskolerad, Norsko
Zahájení	1. listopadu 2001	Spolupořadatelé Arhus Musikskole, Dánsko
Ukončení	31. října 2004	Centrum Voor De Kunsten Parnas, Nizozemsko Circusschool De Hoogte, Nizozemsko Cirkus Cirkör, Švédsko École de Cirque de Bruxelles, Belgie Institut de Rythmique Jacques-Dalcroze, Belgie Lillehammer Kulturskole, Norsko Orebro Kulturskola, Švédsko Porsgrunn Kulturetaten, Norsko

FAKTY		
Projekt	Identity/Integrity – Brno, Capital of Visual Communication in 2002	Hlavní pořadatel Moravská galerie v Brně, Česká republika
Zahájení	1. dubna 2002	Spolupořadatelé Design Austria, Rakousko
Ukončení	31. března 2003	Icograda, Belgie

Pochopení kulturní výměny ve Středomoří

Lidé cestovali napříč Středomořím po celá staletí, čímž se tato oblast stala jednou z hlavních oblastí kulturní výměny. Projekt CROSSINGS – přesuny obyvatelstva a kultur sestával z řady jedinečných výstav a diskusních skupin, které se zabývaly dopadem historické interakce v oblasti Středomoří na dnešní společnost na místní i celoevropské úrovni.

Součástí projektu byla i akce, kdy více než 80 lidí dalo dohromady 100 objektů z 20 muzeí a soukromých sbírek a vytvořilo putovní výstavu o vlivu křížových výprav na kulturu Středozeemí. Výstava přilákala více než 45 000 návštěvníků. Historický pohled doplňovala i druhá putovní výstava, kde padesát umělců a umělkyně prezentovalo svůj současný pohled na kulturní výměnu, se zaměřením na vlastní zkušenosti a chápání této otázky.

Na mezinárodní konferenci o historii, pořádanou v rámci tohoto projektu, se dostavilo 250 vědců a vědkyň z třinácti zemí a vytvořilo dynamické fórum mezikulturního dialogu a vzájemné výměny myšlenek. Mezi další aktivity patřily veřejné přednášky a vzdělávací programy, jejichž cílem bylo zvyšovat povědomí o tom, jak kulturní prvky „putovaly“ mezi východní a západní oblastí Středomoří a jaké kulturní změny způsobily.

Díky těmto akcím se zlepšilo chápání kulturní rozmanitosti i společného dědictví středomořských národů. CROSSINGS ukázal, že pohyb a setkávání mají blahodárné účinky na růst kulturního bohatství a také, že se podílejí na rozvoji nových forem kulturního vyjadřování. V rámci projektu vznikly výstavní katalogy a celá akce přispěla k založení stálého Středomořského centra kulturního dědictví na Kypru.

www.pieridesfoundation.com.cy

Fascinující minulost Evropy

Imigrace a emigrace patří mezi žhavá témata moderní Evropy – ale stejně důležitá byla tato témata i po celá dvě uplynulá století. V letech 1840 až 1920 docházelo k masové emigraci z Evropy do Ameriky, jak lidé utíkali před chudobou a útlakem a hledali uplatnění v Novém světě. Projekt EMILE se snažil lépe porozumět tomuto klíčovému období společné historie Evropy na základě koordinovaného studia dopisů, které vystěhovalci zasílali domů (odtud také název projektu EMigrants' Letters).

Odborníci z kulturních a historických ústavů pěti zúčastněných zemí analyzovali dopisy emigrantů z tohoto období, aby zde hledali společná témata a styl. Nejenom, že tak přispěli k uchování těchto záznamů, ale také objevili společnou historii Evropy i zajímavé národní rozdíly.

Vybrané příklady a materiály byly okopírovány, přeloženy do národních jazyků pěti zúčastněných zemí a použity pro úchvatnou výstavu (a katalog) putující po každém z těchto států. Výstava ukázala jazykové a kulturní proměny v běhu času. Díky digitalizaci mohly být materiály uchovány a zpřístupněny na internetových stránkách projektu EMILE formou virtuální výstavy s příklady dopisů a jejich analýzou.

Ve svých dopisech nechávají vystěhovalci zaznít svým myšlenkám, obavám a praktickým podrobnostem každodenního života, a nanejdříve osobním a emotivním způsobem vypovídají o společné evropské historii. Návštěvníci se tak mohou lépe vžít i do pocitů dnešních imigrantů do Evropy.

www.emigrantletters.com

FAKTY		
Projekt	CROSSINGS: Movements of Peoples and Movement of Cultures – Changes in the Mediterranean from Ancient to Modern Times	Hlavní pořadatel Pierides Foundation, Kypr Spolupořadatelé Centre de Recherche en Arts, Université de Picardie Jules Verne, Francie Foundation Of The Hellenic World, Řecko Istituto Per Le Technologie Applicate Ai Beni Culturali, Itálie Superintendence Of Cultural Heritage, Malta
Zahájení	1. června 2004	
Ukončení	31. května 2007	

FAKTY		
Projekt	EMILE: Leaving Europe For America – early EMigrants Letter stories	Hlavní pořadatel The Foundation Östergötland Regional Museum, Švédsko Spolupořadatelé Mayo County Council Library, Irsko Provincia Autonoma di Trento, Itálie Společnost Rožmberk, Česká republika The State Archive of the Capital City of Warsaw, Polsko
Zahájení	5. září 2004	
Ukončení	4. září 2005	

Umění v ulicích

Pouliční umění může být dynamické, experimentální, provokativní i kontroverzní. V Evropě je také jedním z nejméně doceňovaných uměleckých forem. Evropská síť pouličních umění Eunetstar (EUropean NETwork of STreet ARTs) byla založena na podporu vyšší kvality pouličního umění, produkcí pod širým nebem, projektů šitých na míru specifickým lokalitám (site-specific) a v neposlední řadě na zvyšování popularity tohoto bohatého způsobu uměleckého vyjadřování.

Projekt Eunetstar dalo dohromady devět mezinárodních festivalů pouličního divadla od Irsku po Rumunsko, které spojily své síly v duchu vzájemné podpory a rozvoje. Cílem bylo vytvořit nové přístupy ke koprodukcí festivalů z různých zemí. Mezinárodní semináře, odborná školení a překlady a adaptace současných děl poskytly inspiraci novým formám vyjádření a maximalizovaly potenciál řady výborných pouličních umělců Evropy.

Síť Eunetstar provedla i mezinárodní kvalitativní výzkum mezi festivalovými diváky, aby lépe porozuměla jejich přáním a umožnila vznik stále populárnějších vystoupení. Podpora (ko)produkčních představení tak mohla být lépe adresována těm představením, která by našla mezi diváky co největší odezvu a napomohla by trvalému rozvoji.

V rámci své činnosti v oblasti produkce se projekt Eunetstar zaměřil i na veřejnost s cílem zvýšit povědomí o kvalitě a rozmanitosti evropského pouličního umění. Učinil tak prostřednictvím internetových stránek a propagačních DVD.

Multimediální přehlídka bohaté evropské literární tradice

Literární dědictví Evropy nemá obdoby a pokrývá mnoho století i celý kontinent. Projekt EuRoLiteraTur vytvořil moderní a dynamickou prezentaci historie a různorodosti evropské literatury za použití nejmodernějších technologií s cílem podpořit četbu u co největšího okruhu čtenářů.

V rámci projektu byla připravena chronologicky řazená elektronická výstava evropské literatury jako novátorská forma klasického stylu prezentace. Dotyková obrazovka byla interaktivní bránou k informacím a doplňovaly ji videoprojekce a plazmové televize. V roce 2005 navštívil projekt šest zemí: Rumunsko, Řecko, Španělsko, Itálii, Polsko a Českou republiku.

EuRoLiteraTur podporuje pochopení společného dědictví Evropy tím, že ukazuje společné kořeny evropské literatury. Vzhledem k tomu, že putuje po celém kontinentu, veřejnost se může seznámit s řadou literárních prací různých zemí a historických období.

V Bukurešti vznikla i stálá výstava a na internetu lze stále nalézt podrobnou encyklopedii evropské literární historie. Jsou zde obrázky autorů a ukázky jejich prací ve formě elektronických knih i audio a video nahrávek. Projekt tak podporuje četbu důležitých evropských děl a ukazuje potenciál dobře uspořádaných, interaktivních a dostupných kulturních informací.

Více naleznete na adrese www.euroliteratur.ro

Projekt	EUNETSTAR	Hlavní pořadatel	FAKTY
		International Straattheaterfestival, Belgie	
		Spolupořadatelé	
Zahájení	1. května 2003	Stockton International Riverside Festival, Velká Británie	
Ukončení	30. dubna 2006	Namur en Mai – Festival International des Arts Forains, Belgie	
		L'Avant-scène Coup de Chauffe, Francie	
		Galway Arts Festival, Irsko	
		Oerol Festival, Nizozemsko	
		Festival Teatralny Malta, Polsko	

Projekt	EuRoLiteraTur – Interactive and Multimedia Exhibition	Hlavní pořadatel	FAKTY
		The Romanian Literature Museum, Rumunsko	
		Spolupořadatelé	
Zahájení	1. května 2004	Academy of Humanities And Economics in Łódź (Ahe), Polsko	
Ukončení	30. dubna 2005	Colline Romane Turismo Spa, Itálie	
		Magister Software, Rumunsko	
		Mt Formación y Educación, Španělsko	
		Tempo, Česká republika	
		The Prefecture of Athens, Řecko	

Tanec napříč Evropou

Tanec je jednou z nejživějších uměleckých forem, která zároveň vyžaduje největší zapojení zúčastněných osob. Představuje také základní prvek lidových tradic mnoha evropských zemí a menšinových kultur. Evropská taneční karavana byla putovním tanečním představením, které prezentovalo to nejlepší z tradiční hudby a tance osmi evropských národů ve všech zemích participujících na tomto projektu.

Taneční soubory z Kypru, Finska, Řecka, Itálie, Polska, Rumunska a Španělska se připojily k maďarskému sboru Duna Art a pro společné vystoupení vytvořily skupinu téměř dvou set tanečníků a hudebníků, kteří byli v mnoha případech členy etnických menšin. Rozmanitost tanečních stylů a tradic osmi zemí byla sjednocena v živé a originální umělecké kompozici.

Putovní představení bralo ohled na všechny aspekty různých lidových tradic včetně hudby a barevných kostýmů, ať ve svém původním (starším) či současném způsobu vyjadřování. Společný orchestrální kus byl jedním z vrcholů každého vystoupení a znovu ukázal mocný účinek úspěšného propojení kultur.

Tento efektní projekt měl na své cestě Evropou za cíl zvýšit povědomí o společném kulturním dědictví umělců i obecnstva ze zemí natolik rozdílných, jako jsou Finsko a Kypr. Také přispíval ke zvyšování respektu pro lidové dědictví různých národů a komunit Evropy, nehledě na sociální rozdíly v dané společnosti.

Navštivte internetové stránky na adrese www.eudancecaravan.com

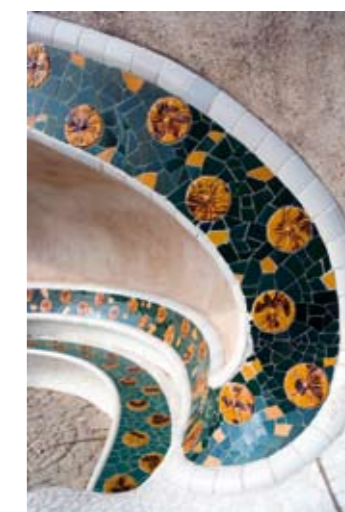
Podpora současného evropského městského umění

Současné evropské městské umění ukazuje vysokou úroveň rozmanitosti a dynamiky. Projekt Evropská identita – styl versus umělci si kladl za cíl zvýšit porozumění předností a důležitosti tohoto stylu uměleckého vyjadřování. Stavěl vedle sebe práce současných umělců a mobilizoval veřejnost, aby se zabývala kulturním významem městského umění.

Projekt byl realizován v městském prostředí a zaměřoval se na různé interpretace každodenního života v moderním městě z pohledu umělců pocházejících z různých evropských městských oblastí. Byly vytvořeny estetické a technické studie, jež vyústily v řadu seminářů a výstav ve velkých metropolitních oblastech. Tyto akce byly určeny pro mladé i zkušené městské umělce a prezentovaly jejich práci veřejnosti.

Umělci z různých zemí dostali příležitost diskutovat a vyměňovat si nápady s cílem nadále rozvíjet vlastní práci. Estetická a technická srovnání různých uměleckých děl na výstavě potom umělce i veřejnost naváděla k tomu, aby uvažovali o kulturní hodnotě těchto prací.

Projekt také podpořil lepší chápání a kontrolu fenoménu městského umění a přispěl k možnému vytvoření Evropského centra městského umění.

FAKTY		
Projekt	European Dance Caravan	Hlavní pořadatel Bm Duna Art Ensemble, General Kht of The Interior, Maďarsko
Zahájení	23. října 2004	Spolupořadatelé Akragas Folk Dance Group, Itálie
Ukončení	23. října 2005	Folk Music Festival Kaustinen, Finsko Haromszek Tancegyüttes, Rumunsko Hellenic Centre For Folk Studies, Řecko Instituto Europeo Para la Promocion del Folklore y la Danza, Španělsko Pissouri Folklore Association, Kypr Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Polsko

FAKTY		
Projekt	European Identity: Style versus Artists	Hlavní pořadatel Comune di Rozzano, Itálie
Zahájení	1. dubna 2002	Spolupořadatelé Stadt Wolfsburg, Německo
Ukončení	30. března 2003	Techno, Česká republika Werkstätte für bildende Künstler, Rakousko

Cestování historií a prostorem Evropy z pohledu sochařství

Projekt Evropský prostor využíval jako hlavního komunikačního prostředku sochy, které sloužily k prozkoumání společného evropského dědictví i historických a kulturních rozdílů. Porovnáním sochařských děl historických i současných umělců z Evropy projekt ukázal na existující rozdíly evropského sochařství mezi východem a západem Evropy.

Výstava Evropský prostor v roce 2004, která se uskutečnila na sochařském kvadriennale v Rize, byla hlavní událostí projektu a představila díla z pětadvaceti evropských zemí ve dvou základních rámcích vycházejících z evropské historie: 50. léta 20. století, kdy spatřil světlo světa projekt Evropské unie, a rok 2004, kdy se členy EU staly první státy střední a východní Evropy.

Výstavu doprovázela též konference Kolonizovaný prostor, pět seminářů v každé z pořadatelských zemí a internetové diskusní fórum pro účastníky i širší veřejnost. Jednalo se o debaty na vysoké úrovni na téma sochařství a kulturní vývoj a rozmanitost Evropy.

Vzdělávací program „n space“ (n prostor) a mezinárodní sochařský seminář v Lotyšsku zapojil do dialogu o současném kulturním prostoru Evropy také odborníky. Projekt sloužil nejenom představení rozvíjející se scény střední a východní Evropy a zpřístupnil veřejnosti informace o této umělecké oblasti, ale napomohl také vytvoření trvalých sítí, zejména na podporu mladých sochařů Evropy.

Internetové stránky naleznete na adrese www.sculpturequadrennial.lv

Propojování novinářů se zaměřením na kulturní zpravodajství

Časopisy z oblasti kultury vyjadřují vlastní sebepojetí Evropy jako žádné jiné médium a jsou výrazem nejnovějších trendů kulturního, estetického, filosofického a politického myšlení. Tradiční tištěné kulturní časopisy představují vysoce kvalitní publikace, ale dostanou se pouze k omezené čtenářské obci. Projekt Eurozine měl za cíl oslovit větší publikum díky použitím nových mediálních technologií.

Eurozine vznikl z neformální sítě kulturních časopisů, která se zrodila v roce 1983. Dnes je síť Eurozine jednou z předních v oblasti evropských kulturních časopisů a portálem pro autory a vydavatele. Podporuje více než padesát partnerských časopisů a spolupracuje s řadou partnerských časopisů a institucí po celé Evropě. Eurozine je také plnohodnotný on-line časopis otiskující nejlepší články z partnerských časopisů, kde jsou původní texty doprovázeny překladem.

Eurozine tak představuje vstupní bránu do světa evropské kultury, literatury a politiky. Díky skutečnosti, že byl evropský kulturní diskurs zpřístupněn on-line, nabízí lepší přístup k různorodým názorům a náhledům zúčastněných časopisů. Také umožňuje širší sdílení a kritickou diskusi včetně setkávání autorů a vydavatelů.

Eurozine pořádá také každoroční Evropské setkání kulturních časopisů, které slouží za platformu partnerským časopisům, intelektuálům a autorům s cílem budovat vztahy spolupráce a sdílení znalostí o řízení a nápadech na obsah.

Navštivte internetové stránky na adrese www.eurozine.com

FAKTY		
Projekt	European Space – Sculpture Quadrennial Riga 2004	Hlavní pořadatel Center For Art Management And Information, Lotyšsko
Zahájení	1. října 2004	Spolupořadatelé Association Of Finnish Sculptors, Finsko
Ukončení	30. září 2004	British Council Latvia, Velká Británie Contemporary Art Centre Of The Lithuanian Art Museum, Litva Estonian Sculptors Union, Estonsko Riksstallningar, Švédsko

FAKTY		
Projekt	Eurozine – an Alliance between Old and New Media	Hlavní pořadatel Eurozine-Verein zur Vernetzung von Kulturmedien, Rakousko
Zahájení	1. listopadu 2003	Spolupořadatelé Centro de Estudos Sociais, Portugalsko
Ukončení	31. října 2004	Fund For Central And East European Book Projects, Nizozemsko Kritika & Kontext, Slovensko Ord & Bild, Švédsko Transit – Europäische Revue, Rakousko Vikerkaar Perioodika Aktsiaselts, Estonsko Wespennest – Zeitschrift für brauchbare texte und bilder, Rakousko Zeitschrift des Hamburger Instituts für Sozialforschung, Německo

Kultura spojuje slyšící a neslyšící

Tento festival inicioval boření bariér, které izolují neslyšící od slyšících. Co bylo důvodem vzniku Mezinárodního festivalu neslyšících sv. Františka Saleského v Nitře na Slovensku? Odpovídá Anna Šmehilová st., vedoucí projektu:

„Hlavním cílem Mezinárodního festivalu neslyšících sv. Františka Saleského v Nitře bylo ukázat, že kultura může spojit. Zaměřili jsme se na podporu kulturní mobility neslyšících umělců v Evropě.“

Partneři ze čtyř zemí zorganizovali v rámci festivalu řadu aktivit. Semináře herectví a malby, o kultuře neslyšících a umělecké a divadelní výstavy zviditelnily bohatou kulturu neslyšících a rozmanitost jejich uměleckých zájmů. Jaký vliv měla na váš projekt spolupráce se spolupořadatelé z ostatních evropských států?

„Spolupořadatelé dodali projektu mezinárodní rozměr. Realizovali konkrétní projektové sekce a aktivity a přinesli spoustu nových informací o oblasti kultury a umění neslyšících.“

Jaký prospěch tento projekt přináší obyvatelům Nitry?

„Nitra se stala centrem kultury neslyšících, a tak se představila na Slovensku i v zahraničí. Veřejné instituce se zapojily do společenského a veřejného života neslyšících a nabídka vzdělávacích metod pro neslyšící se rozšířila.“

Projekt tak zpřístupnil kulturu neslyšících novému publiku a stal se místem diskuse nad novými formami sebevyjádření neslyšících ve výtvarném umění.

Ztracená historie – záchrana našeho kulturního dědictví

„Byli jste okradeni,“ píše se na velkém transparentu před kyprským muzeem, který vyjadřuje provokativní postoj multimediální výstavy o drancování a obchodování se světovým dědictvím. Kypr byl za domovskou zemi projektu vybrán zcela záměrně. Pouze v této zemi bylo v uplynulých staletích vydrancováno více než sto archeologických nalezišť a ukradeny desítky tisíc byzantských ikon, mozaik a maleb.

V rámci projektu probíhala od června do října 2006 ve třech archeologických muzeích (Athénách, Nikósii, Nemeje) výstava s texty a ilustracemi, multimediální prezentací na dotykových obrazovkách, interaktivními hrami a video projekcemi.

Projekt také zdokumentoval snahu o obnovu poškozených artefaktů. Socha Septima Severia, nalezená v

roce 1928, byla rozdělena na kusy, aby se mohlo prodat zlato z jejích vnitřních částí. Kyprské muzeum dílo restaurovalo a dnes je jednou z mála zachovaných bronzových soch na celém světě.

Výstava se konala v době, kdy probíhala intenzivní diskuse o etice západních muzeí a opatřeních nutných k zachování světového kulturního dědictví. Cílem projektu je také vyprávět příběh obchodování s památkami od založení muzea Louvre, Britského a Metropolitního muzea až po zničení Národního muzea Iráku v roce 2003.

Výstava Ztracená historie je určena pro nejširší veřejnost a informuje o jednom z nejničivějších útoků na světové kulturní dědictví dnešní doby.

www.anemon.gr

Projekt	4th International Festival of the Deaf of St. Francis of Sales in Nitra	Hlavní pořadatel Effeta – Stredisko sv. Františka Saleského, Slovensko	FAKTY
Zahájení	1. října 2005	Spolupořadatelé A.C.T.I.S., Francie	
Ukončení	30. září 2006	Janáčkova akademie múzických umění, Česká republika Scholengemeenschap Effatha, Nizozemsko	

Projekt	HISTORY LOST – Saving our Cultural Heritage	Hlavní pořadatel Anemon Productions, Řecko	FAKTY
Zahájení	1. června 2005	Spolupořadatelé 4th Ephorate of Classical Antiquities, Řecko	
Ukončení	31. května 2006	Department of Antiquities, Kypr Mcdonald Institute, University of Cambridge, Velká Británie	

Zpochybňování geografických a kulturních stereotypů prostřednictvím umění

Projekt Jak udělat něco uprostřed něčeho/ničeho... hravým způsobem přistoupil k boření evropských hranic a předsudků. Na mapě Evropy byl náhodně namalován kruh a umělci z vnitřku kruhu byli pozváni, aby vytvořili umělecká díla ve městech, která předtím neznali. Vzniklé práce inspirovaly mezikulturní diskusi o otázkách identity, tradice a kultury v Evropě.

Projekt zahrnoval 14 zemí a 28 umělců, kteří jeden měsíc pobývali buď v Budapešti, Bukurešti, Kyjevu, Kodani, nebo Berlíně. Umělci pocházeli z řady zemí – od Holandska na západě po Ukrajinu na východě, čímž byla zajištěna co největší různorodost evropských pohledů jak z EU, tak mimo Unii.

Umělci byli vyzváni, aby zpracovali téma sociální utopie s cílem podnítit reflexi rozmanitosti evropské reality a kontextu. Výsledné práce byly vystaveny v každém z pěti jmenovaných měst. Finální výstava proběhla v Berlíně a představila všechny práce, které byly doprovovány katalogem a dvoudenní konferencí o získaných zkušenostech.

Vytvořená díla zahrnovala osobní pozorování kulturních tradic a odlišného evropského prostředí a abstraktnější reflexi otázek identity a reprezentace. Otevřený způsob vyjadřování a samotné téma zajistily, že představy moderní Evropy, a co znamená být Evropanem či Evropankou, byly pojaty novým způsobem, a navíc za větší účasti umělců.

Navštivte internetové stránky www.howtothings.net

Podpora romské kultury v Evropě

Romská kultura zastává v mozaice evropských kultur zvláštní místo. Nicméně nedostatek tolerance a vzájemného porozumění daly vzniknout údajnému „romskému problému“, zejména ve východní Evropě. Šestý světový romský festival KHAMORO se k této otázce staví čelem a oslavuje romskou kulturu za účasti umělců z různých zemí.

Festival v Praze v květnu 2004 ukázal bohatost a rozmanitost romské kultury a tradic. Organizátoři svedli dohromady nejlepší romské a sintské kultury z celé Evropy ve snaze zlepšit obraz romských skupin, bojovat proti rasismu, postavit se proti předsudkům a prosazovat respekt pro práva menšin.

V rámci co největší rozmanitosti zahrnoval romský festival film, divadlo, tanec, literaturu, fotografie a výtvarné umění. Proběhly koncerty tradiční hudby a jazzu včetně galakonzertu za účasti všech přítomných romských souborů.

V době konání festivalu proběhla i rozsáhlejší mediální kampaň a průvod umělců pražským Starým městem, které měly na festival upozornit i ty, kteří neuvažovali o tom, že by jej navštívili.

Na čtyřdenním semináři byly předloženy zásadní otázky pro romskou kulturu a práva Romů. Na setkáních pod širým nebem se setkali přední političtí představitelé, aktivisté, intelektuálové a umělci z romské i neromské společnosti. S cílem dosáhnout co největší kulturní výměny bylo zajištěno též tlumočení do romštiny, češtiny a angličtiny.

Navštivte internetové stránky festivalu na adrese www.khamoro.cz

Projekt How to Do Things? in the Middle of (no) Where?

Zahájení 1. srpna 2005
Ukončení 31. července 2006

Hlavní pořadatel Uqbar- Gesellschaft für Repräsentationsforschung e.V., Německo

Spolupořadatelé Icca – International Centre For Contemporary Art, Rumunsko
Kunstraum Kreuzberg, Německo
Nikolaj – Ccac, Dánsko
Trafo-House of Contemporary Arts, Maďarsko

FAKTY

Projekt The World Roma Festival KHAMORO 2004

Zahájení 16. dubna 2004
Ukončení 15. dubna 2005

Hlavní pořadatel Slovo 21, Česká republika
Spolupořadatelé Alfa Stiftung, Nizozemsko
Council of Polish Roma, Polsko

FAKTY

Multikulturní fantazie současného umění

Každý rok v květnu se Brusel stává dějištěm KunstenFESTIVALdesArts – třítydenní multikulturní fantazie současného umění, která spojuje francouzské a vlámské mluvčí a také mnoho zahraničních hostů.

Festival se pořádá od roku 1994 a jeho hlavní myšlenkou je překračování hranic a spojování různých jazykových skupin. V Bruselu se asi na 15 místech koná přibližně 30 různých představení. Odehrává se zde divadlo, tanec, muzikál, film, vizuální, multimediální a multidiscipinární umění.

V roce 2002 umožnily finance z rozpočtu programu Kultura 2000, aby se festivalu zúčastnily dvě divadelní skupiny – jedna ze severu a

druhá z jihu Evropy – díky čemuž vznikla platforma pro umělce a jejich práci, kterou mohli shlédnout diváci mimo domovskou zemi. Z Nizozemska přivezla ZT Hollandia (Zuidelijk Toneel Hollandia) představení Bakchantky od Euripida a z Itálie zavítal do Bruselu festival Teatrino Clandestino se zpracováním Homérový Iliady.

Projekt se tak spojil s KunstenFESTIVALdesArts, přemostil jazykové a národní rozdělení, propojil starověké literární poklady Evropy s kontextem moderní Evropské unie, a zpřístupnil je tak novému publiku.

Navštivte internetové stránky festivalu na adrese www.kfda.be

Podpora krajky v evropském kulturním dědictví

„Krajka,“ konstatoval někdo v 17. století, „je jemná pavučinka, která je zdrojem hrdosti celého světa; krajka svět pokrývá a chrání svými drobnými linkami, vzcně se vyjímá na hrdlech a pažích králů.“ Krajka se po staletí vyráběla v řadě evropských států a její produkce ukazuje výrazné regionální rozdíly a zároveň silné společné dědictví. Projekt Země krajky se zaměřil na zachování a podporu tradiční a moderní krajky v Evropě.

Čtyři organizace ve Slovinsku, Itálii a Finsku společně zkoumaly původ krajky a její vývoj v čase při srovnávání stylů různých středisek její ruční výroby v Evropě. Průzkum probíhal v rámci přípravy stálé muzejní expozice, dočasných výstav v rámci Festivalu krajky a

Centra pro vývoj a výzkum krajky – vše ve slovinské Idriji. Výstavy doprovázela brožura a průvodce a mezinárodní seminář, které se konaly během Festivalu krajky na podporu mezikulturní výměny. Účastníci probírali nové způsoby propagace krajky v rámci kulturního dědictví Evropy a jejího rozvoje v souvislosti s turismem, vzděláváním a moderním designem.

V rámci projektu vznikla jedinečná sbírka ručně vyráběné paličkované krajky, která je dostupná veřejnosti, a byla zahájena spolupráce mezi odbornými středisky s cílem pokračovat v diskusi o ochraně a propagaci krajky v Evropě.

Navštivte internetové stránky na adrese www.landoflace.com

FAKTY		
Projekt	KunstenFESTIVALdesArts 2002	Hlavní pořadatel Festival International des Arts, Belgie
		Spolupořadatelé Le Maillon, Francie
Zahájení	1. ledna 2002	Teatrino Clandestino, Itálie
Ukončení	31. prosince 2002	Zt Hollandia, Nizozemsko

FAKTY		
Projekt	Land of Lace	Hlavní pořadatel Občina Idrija, Slovinsko
		Spolupořadatelé Mestni Muzej Idrija, Slovinsko
Zahájení	1. srpna 2005	Musei Provincia di Gorizia, Itálie
Ukončení	31. července 2006	Rauman Museo, Finsko

První židovské divadlo na světě se vrací

První židovské divadlo vzniklo v Evropě v roce 1876. Navzdory hlubokým kořenům nebylo místo židovského divadla a kultury v dědictví Evropy doposud dostatečně pochopeno a oceněno. Projekt První židovské divadlo na světě měl za cíl tuto situaci napravit založením putovního festivalu židovské kultury.

Pět spolupořadatelů vybudovalo putovní divadlo na základě židovských komunit střední Evropy. Jeho prostřednictvím sledoval projekt stopy prvního putovního divadla a návštěvou čtrnácti evropských měst od Vilniusu po Paříž překračoval národní, jazykové a kulturní hranice. Umělci a umělkyně z různých evropských zemí představily rozmanitost a kvalitu židovské kul-

tury novým divákům – toto seznámení zahrnovalo divadlo, hudbu, film, výtvarné umění, literaturu i tradiční kuchyni. Každé navštívené město se mohlo těšit ze skutečné oslavy židovské kultury. Festival v rumunském Iasi překonal všechna očekávání a přilákal pozornost více než 5 000 diváků.

Festival získal na proslulosti, jelikož zde prezident Rumunské republiky vyhlásil ustavení komise pro studium důsledků holocaustu. To přilákalo pozornost televizních stanic, ze které se těšil i mezikulturní seminář o židovské historii ve střední Evropě, určený pro odborníky i laickou veřejnost. Festival se tak stal místem vážné reflexe židovské kultury a tradic v moderních evropských společnostech.

Klasické evropské příběhy pro nové občanstvo

Evropa má rozmanité a jedinečné divadelní dědictví s bohatstvím klasických evropských příběhů, které lze nově interpretovat pro nové občanstvo. To je přesně cílem Magic-Net. Tento projekt zvyšuje povědomí o evropských kulturních tradicích a přitom překračuje bariéry a podporuje profesionální rozvoj v oblasti umění.

Magic-Net spojuje divadelní společnosti ze západní a východní Evropy, které se podílejí na produkci představení zaměřených převážně pro věkovou skupinu 16 až 25 let. Díla vycházejí z mýtů, legend, ság a klasických dramát tvořících součást působivé literární tradice partnerských zemí a jejich regionů.

Každá produkce cestuje po evropských městech a festivalech za doprovodu seminářů, na kterých představují své umělecké tradice zahraniční umělci. Mladí účastní-

ci tak mají možnost prozkoumat své vlastní umělecké schopnosti a porozumět obyvatelům jiných evropských zemí.

Magic-Net podporuje nadnárodní mobilitu profesionálů všech oborů živého umění od návrhářů kostýmů po herce a pomáhá jim rozvíjet dovednosti prostřednictvím seznamování se s talentovanými lidmi a zkušenostmi z ostatních evropských států. Evropská spolupráce a výměna probíhá formou pobytu jednotlivců v zahraničním divadle a setkávání odborníků podobného zaměření na seminářích a školeních. Každý účastník má v tomto mezikulturním dialogu možnost něco naučit ostatní i se od nich něco dozvědět.

Partneři projektu plánují zachovat Magic-Net jako stálou síť, více na www.magic-net.org

FAKTY		
Projekt	Le Premier Théâtre Juif du Monde et les Communautés Juives d'Europe Centrale: Circulation des Artistes et des Idées	Hlavní pořadatel Centre Culturel Français de Iasi, Francie Spolupořadatelé Institut Polonais de Bucarest, Polsko Mairie de Iasi, Rumunsko Rocktheater Dresden, Německo Theatre juif d'Etat Tes, Rumunsko
Zahájení	15. dubna 2003	
Ukončení	20. března 2004	

FAKTY		
Projekt	Magic-Net – A European Theatre Network	Hlavní pořadatel Mecklenburgisches Staatstheater Schwerin GmbH, Německo Spolupořadatelé Divadlo Astorka Korzo '90, Slovensko Het Met Theater, Nizozemsko Pilot Theatre Company, Velká Británie Regionteatret I More Og Romsdal – Teatret Vart, Norsko Teatr Jeleniogórski, Polsko Teatro Guirigai, Španělsko Teatro O Bando, Portugalsko Theater der Jungen Welt, Německo Vat Theatre, Estonsko
Zahájení	1. června 2005	
Ukončení	31. května 2008	

A jede se dál ...

Spojování a křížení kultur není v Evropě ničím novým. Nikde to snad neplatí více než v jazzu. Vlivy z různých zemí a regionů se spojily a vytvořily nesmírnou bohatost stylů. Projekt Pohyb hudby a myšlenek následoval příkladu jazzu, aby ukázal pozitivní vliv migračních vzorců na evropskou kulturu a poskytl příležitost k mezinárodní spolupráci na nových jazzových vystoupeních.

Projektový team vyzval legendární osobnosti jazzu ke spolupráci s novou generací umělců žijících v Evropě. Promíšené kulturní zázemí těchto osobností připomnělo, že umělci a hudba nejsou omezeni geografickými, jazykovými ani kulturními hranicemi. Hudební spolupráce iniciovaná v rámci projektu dala vzniknout osmnácti akcím, kterých se účastnilo více než padesát umělců z Londýna, Seine-Saint-Denis a Budapešti.

Vystoupení doprovázely diskuse a semináře, na kterých mohlo docházet k novým setkáním, zpochybňování starých předsudků a vzniku nového způsobu myšlení. Pozitivní zážitek z jazzu vedl k širšímu ocenění obohacujícího vlivu migrace na evropskou kulturu obecně.

Více než 6 000 lidí se zúčastnilo projektu jako diváci nebo hudebníci. Reakce ukázaly, že tento zážitek byl obohacujícím pro všechny zúčastněné a přispěl k šíření poselství: „jednání Organizace spojených národů by mohlo a mělo vypadat jako jazz“.

www.europejazz.net

Nový rozměr baltského umění

Projekt Baltická síť rozšířil tradiční možnosti národních akademií múzických umění a vytvořil trvalou a dynamickou síť umělců a uměleckých institucí ze zemí EU a ostatních států ležících u Baltského moře. Projekt dal vzniknout virtuální mezinárodní akademii, která by měla pomáhat rozvoji nejvýraznějších mladých talentů v regionu a podporovat geografickou mobilitu umělců a jejich práce.

Projekt propojil umělecké instituce deseti pobaltských zemí pod švédskou koordinací a zorganizoval řadu seminářů a pracovních setkání na podporu výměny a mezikulturního kontaktu mezi mladými umělci. Výroční semináře a výstavy představily umělce ze všech deseti zemí a prostřednictvím tříletého projektu prozkoumaly nové možnosti grafického umění.

Každý národní partner uvedl virtuální výstavu deseti mladých umělců ze své země na internetových stránkách projektu. Na základě těchto

prezentací bohatství talentu a myšlenek pobaltského regionu byl vybrán jeden laureát či laureátka z každé země. Společná práce deseti laureátů dala vzniknout skutečné výstavě, která putovala pobaltským regionem. Deset vybraných umělců také získalo týdenní pobyt v pořadatelské organizaci, Grafikens Hus, a získalo tak šanci obohatit se o výjimečnou zkušenost uměleckého a osobního rozvoje.

Baltická síť se zabývala příležitostmi a výzvami grafického výtvarného umění ve věku komerce a digitalizace a vznášela dotazy na identitu mladých umělců v době geopolitických proměn na mapě Evropy. V rámci projektu vzniklo portfolio deseti laureátských grafik, rozsáhlý katalog všech prací a živá a trvalá síť.

Souhrnné informace získáte na adrese www.grafikenshus.se/00179/00182/

Projekt	Moving Music – A Jazz Odyssey	Hlavní pořadatel Serious Events Ltd., Velká Británie
Zahájení	31. srpna 2005	Spolupořadatelé A38 Kulturális Közhazsnú Társaság, Maďarsko
Ukončení	30. srpna 2006	Banlieues Bleues, Francie

FAKTY

Projekt	Network Baltic – A New Dimension	Hlavní pořadatel Grafikens Hus Gripsholms Kungsladugard Ab, Švédsko
Zahájení	1. května 2002	Spolupořadatelé Academy Of Fine Arts Aarhus, Dánsko Academy Of Fine Arts Helsinki, Finsko Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie, Polsko Art Academy Of Latvia, Lotyšsko Estonian Academy Of Arts, Estonsko Hochschule für Kunst und Design, Německo Information Centre For Contemporary Art (Icca), Litva Interdisciplinary Centre Of Advanced Professional Education Of St. Petersburg, Rusko Trondheim Academy Of Fine Art, Norsko
Ukončení	30. dubna 2005	

FAKTY

Manifest bienále Manifesta o současném umění

Bienále Manifesta je významnou a fascinující událostí současného umění. Odehrává se pravidelně, pokaždé v jiném evropském městě, a od roku 1996 slouží jako platforma nového a vznikajícího umění, jejímž cílem je podnítit dialog mezi umělci a obecními. Projekt Síť nového evropského současného umění podpořil dvě setkání Manifesta ve Frankfurtu a San Sebastiánu.

Projekt se významně podílel na strategickém směřování Manifesta a jeho snahách o zvyšování transparentnosti sítě a oslovení nového publika, jelikož podpořil digitalizaci rozsáhlého archivu současného evropského umění. On-line publikace archivu a tematické časopisy zvýšily povědomí a zintenzivnily diskusi o otázkách současného umění.

Působivá kniha, která byla vydána, dokumentuje deset let výstav Manifesta pod názvem Desetiletí

Manifesta: Diskuse nad výstavami současného umění a bienále v Evropě po pádu železné opony (The Manifesta Decade: Debates On Contemporary Art Exhibitions And Biennials In Post-Wall Europe). Tato kniha přinesla provokativní zamyšlení nad kulturním, kurátorským a politickým prostředím Evropy, ve kterém Manifesta vznikla.

Výstavy Manifesta již v minulosti vycházely z otevřených a dynamických procesů mezikulturní spolupráce mezi kurátory různých národností. Tyto principy byly nadále zachovány a propagovány na letní škole Manifesta 2004 v Liverpoolu, kde se mohli setkat pořadatelé akcí zaměřených na vizuální umění z celé Evropy a diskutovat zde o originálních způsobech komunikace s veřejností.

Navštivte internetové stránky www.manifesta.org

Hudba na periferii

Města, která se nacházejí v okolí hlavních metropolí, se často cítí zastíněna a jejich umělecké talenty odcházejí za příležitostmi, které nabízí sousední velkoměsto. Někdy se tyto aglomerace nazývají také „periferní města“, ale i ta mohou pulzovat životem. Projekt Nová média na periférii spolupracoval s rodičimi se mladými umělci z „periferních měst“, členy Sítě evropských periferních měst – Croydon (Anglie), Nacka (Švédsko), Kifissia (Řecko) a Ballerup (Dánsko). Projekt seznamoval mladé umělce s novou technologií používanou ke kreativnímu spojování audio a video konceptů.

Projekt se soustředil na propagaci tvorby a provedení originálních hudebních kusů, a podpořil tak mezikulturní výměnu a mobilitu mladých hudebníků. Jednalo se asi o třicet umělců ze zúčastněných měst a projekt potvrdil neuvěřitelně široké umělecké možnosti nadnárodní spolupráce v Evropě.

Specialisté v oboru vedli odborné kurzy práce s videem a kurzy elektronického komponování hudby při použití tradičních i moderních nástrojů. Projekt využíval také videokonference, kterou mohli mladí umělci využít pro spolupráci na společném projektu. Účastníci projektu byli rozděleni do čtyř skupin. Hudební dílo a obraz vytvořili ve své domovské zemi a o své myšlenky se každý měsíc podělili na virtuálních setkáních.

Skupiny se nakonec setkaly v Ballerupu, kde spojily své jednotlivé kusy. Výsledkem bylo úžasné provedení ojedinelé skladby za využití 10 počítačů a 18 různých nástrojů. Multikulturní koncert propojoval řadu hudebních žánrů s vizuálním uměním a nabízel též prostor pro improvizaci a předem nahrané video. Přes video spojení se vystoupení přenášelo ostatním členům evropské sítě – skutečně velkolepé finále zajímavého projektu.

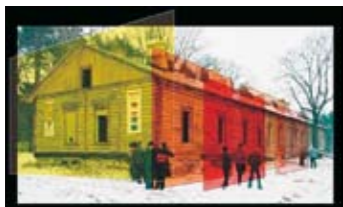
Podrobnější informace naleznete na adrese [unter www.edgecities.com](http://www.edgecities.com)

FAKTY		
Projekt	The New European Contemporary Art Network	Hlavní pořadatel International Foundation Manifesta, Nizozemsko Spolupořadatelé Aica – Association Internationale des Critiques d'Art, Francie Ayuntamiento de Donostia San Sebastián, Španělsko Basis Wien, Rakousko Künstlerhaus Mousonturm, Německo Liverpool Biennial Of Contemporary Art, Velká Británie Moderna Galerija Ljubljana, Slovinsko Roomade Vzw, Belgie
Zahájení	31. srpna 2005	
Ukončení	30. srpna 2006	

FAKTY		
Projekt	New Media Edge	Hlavní pořadatel Ballerup Kommune, Dánsko Spolupořadatelé Croydon Council Cultural Services, Velká Británie Municipality Of Kifissia – Cultural Centre, Řecko Nacka Kommun, Švédsko
Zahájení	1. června 2002	
Ukončení	1. června 2003	

Spojování starého a nového

Dřevěné budovy postavené při využití tradičních postupů a nástrojů tvoří součást krajiny mnoha severoevropských zemí. V dnešní moderní společnosti však vzniká riziko, že tyto tradice a dovednosti budou zapomenuty, a i samotné budovy jsou velmi křehké a choulostivé. Projekt Nový prostor pod starou střešou se rozhodl vyřešit obě tyto obavy – založil výuková centra tradičních řemesel a podpořil ochranu památkových budov.

Výukové centrum, zaměřené na alternativní obchodní vzdělávání a etnickokulturní činnost, bylo založeno v dřevěné stodole staré 200 let, která byla kus po kusu přenesena z vesnice u města Alytus v Litvě. Druhou aktivitou byla instalace moderní koupelny ve staré dřevěné budově v centru města Eksjo ve Švédsku.

Oba projekty měly ukázat, jak používat nové technologie v tradičních objektech. Na seminářích se těmito dovednostem mohly naučit znevýhodněné skupiny osob včetně tělesně postižených. Výjimečnost tohoto projektu přilákala významnou pozornost veřejnosti.

Projekt dále podporoval mezikulturní výměnu – v jeho rámci totiž vzniklo šest vědeckých studií a byl zorganizován bezpočet výstav, seminářů a konferencí. Mezi ně patřila i velká vědecká konference v Polsku zaměřená na ochranu tradiční dřevěné architektury v Evropě.

www.amatai.lt

Historie Evropy jako dětská hra

Pro mnoho dětí i dospělých je historie pouze sbírkou válečných tažení, revolucí a vzestupů a pádů politických vůdců. Evropská historie je však hluboce provázána také s obyčejnými lidmi a jejich každodenními aktivitami. Projekt Hry s historií měl zvýšit povědomí o tom, že hry jsou nedílnou součástí evropského kulturního dědictví, a umožnit dětem stát se hlavní hnací silou zachování historie své vlastní společnosti.

Šest organizací se spojilo při podpoře a studiu historických her a tradic. Toto partnerství se posléze rozrostlo na celkem jedenáct zemí, které se vydaly zkoumat společné kořeny a rozdíly evropských her napříč historií. Byly sebrány informace o důležitosti her v místních a národních tradicích, jejich původu, pravidlech, o tom, které hry se hrají dodnes, a konečně byly pořízeny jejich fotografické záznamy.

Samotné děti hrály v projektu ústřední úlohu, protože se vyjadřovaly ke hrám minulosti. Přípravovaly také popisy a kopie vlastních her, které si potom v rámci sítě vyměňovaly. Žáci zúčastněných škol si mohli zahrát hry z jiných zemí a objevovat společné dědictví i národní odlišnosti herních tradic Evropy.

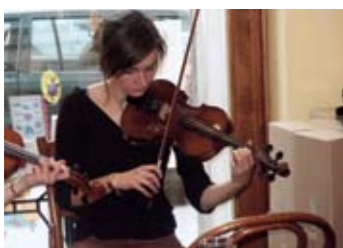
Na základě výzkumu a prezentací odborníků i dětí bylo uspořádáno pět výstav o historických tradicích a hrách v různých zemích. Hlavní evropská výstava a konference podpořily rozsáhlý mezikulturní dialog na toto důležité téma každodenního života Evropy a umožnily naplánování budoucí spolupráce v rámci sítě.

Projekt	New Space in the Old Roof	Hlavní pořadatel Alytus Handy Craft School, Litva	FAKTY
Zahájení	1. dubna 2002	Spolupořadatelé Qvarnarp Preservation School And Centre, Švédsko	
Ukončení	1. dubna 2003	Zespół Państwowych Placówek Kształcenia Plastycznego, Polsko	

Projekt	Playing with History	Hlavní pořadatel Fondazione Pianura Bresciana Territori E Tradizione (Fpb), Itálie	FAKTY
Zahájení	1. září 2005	Spolupořadatelé Concello de Mazaricos, Španělsko	
Ukončení	30. srpna 2006	Monte Desenvolvimento Alentejo Central A.C.E., Portugalsko Okresní muzeum Klatovy, Česká republika Stichting Bedrijfsregio Kop Van Noord-Holland, Nizozemsko Vara Kommun, Švédsko	

Ochrana a podpora evropského dědictví etnické hudby

Evropa má bohatou historii etnické, lidové a tradiční hudby. Bohužel většinou jí hrozí zánik, jelikož běžné analogové nahrávky zastarávají a nové nahrávky vznikají pouze u hudby hlavního proudu, který má dobré tržní uplatnění. Ochrana a on-line zpřístupnění audio dokumentů evropských archivů etnické hudby je novátorský projekt, který využívá nejnovější digitální technologie na ochranu a podporu této bohaté hudební kultury.

Partneři projektu pocházejí ze čtyř evropských zemí a využívají svých odborných znalostí k přípravě katalogu sbírek etnické hudby v Evropě a rozvoji metodologie i standardů obnovy a ochrany audio nahrávek.

Digitalizaci vybraných kazetových pásek, disků a záznamů (šelak a vinyl) doprovázelo vytvoření sofistikovaného internetového portálu pro on-line spolupráci, konzultaci a úpravu hudebních děl. Společnou prací vznikl snadno použitelný archiv, který nabízí databáze lidového a tradičního repertoáru.

Předmětem studia a analýzy byly aspekty jednotlivých kultur vyjadřované prostřednictvím hudby. Tato práce přispěla k organizaci setkání sběratelů a jiných veřejných událostí, jako jsou vědecké konference na podporu těchto děl a jejich rozmanitosti. Díla byla představena na veřejných koncertech a nové nahrávky propagovány v rozhlasových a nahrávacích společnostech, aby se hudba dostala k co nejširšímu publiku.

Propagace starověkého dědictví prostřednictvím moderní komunikační technologie

Každoročně se tisíce Evropanů vydávají na svatojakubskou pouť do Santiaga de Compostela, aby s uplývající cestou objevovali neznámá zákoutí vlastní osobnosti. Tvůrci projektu Romantická cesta svatojakubské pouti využili nových komunikačních technologií, aby veřejnosti představili kulturní důležitost těchto starověkých cest a podpořili zároveň rozvoj regionů, kterými cesty procházejí.

Moderní „poutníci“ přicházejí z různých zemí a projekt se je snaží oslovit prostřednictvím informačních internetových stránek v portugalské, španělské a angličtině, které obsahují i virtuální kulturní itinerář a galerii. Společně s doprovodným CD-ROMem a videem nabízejí tyto moderní komunikační nástroje přístup k historii a krásě dávných poutních cest.

Mezikulturní dialog a partnerství v souvislosti s historií, uměním a kulturou těchto cest upevnila mezinárodní konference v portugalském Braganca, která dala vzniknout novým partnerstvím. Vytvoření komunikační sítě podél cest zvýšilo míru regionální spolupráce i výměny a přivedlo turisty do příslušných oblastí.

Putovní výstavy, semináře, diskuse a veřejná čtení zvýšily povědomí místních obyvatel o kulturním dědictví, které se rozkládá pod jejich vlastními okny. Jejich zapojení a spolupráce s místními úřady a turistickými agenturami nabízí velké možnosti trvalé propagace těchto cest.

www.turismocastillayleon.com

Projekt	Preservation and On-line Fruition of the Audio Documents from the European Archives of Ethnic Music	Hlavní pořadatel University Of Udine (Uniud), Itálie	FAKTY
		Spolupořadatelé Institute For Psychoacoustics And Electronic Music, Ghent University, Belgie Institute Of Ethnomusicology, Slovenian Academy of Arts, Slovinsko Universidade Nova de Lisboa, Portugalsko	
Zahájení Ukončení	15. května 2005 14. května 2006		

Projekt	Romanic Routes for St. James Pilgrims	Hlavní pořadatel Instituto de Desenvolvimento Social, Portugalsko	FAKTY
Zahájení Ukončení	1. května 2002 1. května 2003	Spolupořadatelé Adata Asociación Para el Desarrollo de Aliste, Tabara y Alba, Španělsko Centre de Culture Européenne Saint Jacques de Compostelle, Francie Centro de Estudos Jacobeus Caminhos Portugueses a Santiago de Compos, Portugalsko Citta di Mazara del Vallo, Itálie Confraternity of Saint James, Velká Británie Fundacion Santa Maria La Real – Centro de Estudios del Romanico, Španělsko Proder – Sayago, Španělsko	

Umění napříč kontinentálními hranicemi

Historická elektrárna v Istanbulu hraje ústřední úlohu při vzniku nových proudů kulturní energie ve městě. Silahtarağa byla v době otevření v roce 1911 první elektrárnou Osmanské říše. Za pomoci fondů programu Kultura 2000 byla přetvořena v komplex současného umění a národního dědictví v jedné z nejstarších průmyslových čtvrtí Istanbulu a v samém srdci Zlatého rohu.

Elektrárna se rozkládá přibližně na 118 000 m² a její provoz byl ukončen v roce 1983. O dvacet let později se na základě renovačního projektu Santralistanbul začala proměňovat v muzeum současného umění, muzeum energetiky a kulturní a vzdělávací zařízení na hranici mezi Evropou a Asií.

Díky projektu vzniklo mezinárodní kulturní místo, které láká pozornost obou stran hranice. Jeho cílem bylo vybudovat dynamické, přístupné a mladistvé umělecké prostředí, které oživí místní oblast a stane se centrem umělecké tvorby Turecka. Bude hrát také ústřední úlohu v roce 2010, kdy se Istanbul stane jedním z evropských hlavních měst kultury.

Zamýšlený komplex bude také sídlem knihovny a dokumentačního centra, pobytových programů pro umělce, rekreačního zařízení a „uměleckých ulic“ – místo nedaleko elektrárny Silahtarağa, kde budou bok po boku pracovat architekti, designéři a řemeslníci z Turecka i Evropy a připravovat programy s účastí místní komunity.

SEAS vyráží na plavbu

Evropské přístavy byly vždy naší vstupní branou do světa. Měli bychom je tedy oslavovat jako místa setkávání různých kultur. V postindustriální éře jsou však často zanedbávány a hrozí jim zánik. SEAS je pokračující projekt se zaměřením na obnovu a propojení různých evropských přístavních měst prostřednictvím výstav a představení mezinárodních skupin umělců.

Pět skupin umělců z oblasti Baltského a Jaderského moře bylo vysláno do pěti různých přístavů v regionu a muselo čelit zajímavé výzvě. V neznámých docích měly vytvořit výstavu či představení korespondující s tímto místem. Díla byla inspirována jedinečností daného místa a kulturní výměnou mezi umělci a přirozenými obyvateli tohoto prostředí.

Projekt zahrnoval i řadu akcí a seminářů, které jej doprovázely. Nakonec se umělci a producenti setkali v Ljublaně ve Slovinsku, prodiskutovali výsledky a podělili se o své dojmy. Vedle mezinárodní umělecké spolupráce projekt zvyšoval povědomí o obnově přístavů a zkoumal způsoby, jakými se současné umění může podílet na redefinici veřejných prostor.

SEAS odstartoval v roce 2001 a zúčastnilo se jej více než 70 umělců z různých uměleckých oborů, spolu s více než 20 evropskými institucemi a organizacemi. Síť se i nadále rozrůstá a projekty se spouštějí na nových místech a v dalších městech, a to zejména ve východoevropských přístavech Černého moře.

<http://nck-kultura.webpark.pl>

FAKTY		
Projekt	SANTRAL ISTANBUL – Public Arts for New Cultural Practices and Trans-European Dialogue	Hlavní pořadatel Istanbul Bilgi University – Santral Istanbul, Turkey Spolupořadatelé University Of Art And Design Helsinki, Finsko Planète émergences, Francie Artbox, Řecko
Zahájení	1. listopadu 2006	
Ukončení	31. října 2007	

FAKTY		
Projekt	SEAS: Phase II – Production	Hlavní pořadatel Baltic Sea Culture Centre (Bscc), Polsko Spolupořadatelé Flota, Slovinsko Hotel Pro Forma, Dánsko Intercult, Švédsko
Zahájení	15. dubna 2004	
Ukončení	30. srpna 2005	

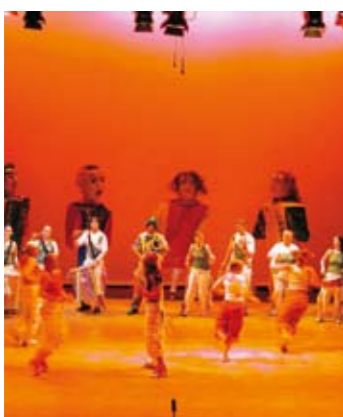
Příprava půdy pro multikulturní rozvoj

Umělecká představení mají tu moc překračovat kulturní, jazykové i národnostní hranice. Tvůrci projektu Jevišťe jako základ rozvoje využili tohoto potenciálu a spojili zkušené umělce z různých zemí Evropy ve společném mnohonárodnostním představení, které bojuje proti xenofobním náladám ve společnosti. K této hlavní činnosti projektu se připojili i pořadatelé vzdělávacích uměleckých programů pro znevýhodněné a minoritní skupiny.

Výsledkem spolupráce mladých a zkušených umělců ze čtyř evropských zemí je velkolepé multikulturní vystoupení, které se díky pozitivním ohlasům představilo také na třech oblíbených mezinárodních festivalech ve Velké Británii, Francii a Portugalsku.

Semináře k vystoupení umožnily mládeži ze znevýhodněných a minoritních skupin zapojit se do programu. Seminářů se zúčastnilo devadesát mladých lidí ze tří evropských měst. Výsledkem jejich snahy bylo představení spojující tradiční i moderní styly různých zemí a etnik.

Díky představením a seminářům, které se nesly ve znamení boje proti rasismu, xenofobii a netoleranci, vznikla základna pro vícestrannou kulturní výměnu.

Kulturní výměna v oblasti moderního tance

Moderní tanec je takovou formou uměleckého vyjádření, kde jsou činy hlasitější než slova a kde se dění na scéně okamžitě překládá do univerzálního jazyka. Projekt Trans Danse Europe 2000 využil této přednosti pro mezinárodní spolupráci a nadnárodní představení a zorganizoval putovní festival v evropských hlavních městech kultury. Každá skupina cestovala po dobu trvání projektu po participujících zemích a účastnila se také doplňkových vystoupení.

Na otázku „Proč se zapojila do tohoto ambiciózního projektu?“ paní Céline Bréant (vedoucí projektu z Les Hivernales) odpověděla:

„První nápad na tento projekt přišel v roce 1997. V té době byl Avignon spolu s osmi dalšími městy vyhlášen za evropské hlavní město kultury roku 2000. Naše vize byla veskrze utopická: podporovat moderní tanec ve všech těchto městech, vždy jednu místní skupinu. Nápad to byl bláznivý, ale nakonec fungoval.“

Na základě spolupráce sedmi tanečních skupin z celé Evropy měli mladí tanečníci a tanečnice příležitost zapojit se do tohoto projektu, vzájemně se učit, inspirovat a zdokonalovat své dovednosti na odborných seminářích a zkouškách. Jaký přínos měl projekt pro zúčastněné organizace?

„Například v Polsku jsme místním skupinám pomohli vytvořit divadelní prostředí potřebné pro představení moderního tance. V Poznani tak vznikl festival MALTA – nová platforma pro současný tanec.“

V letech 2003–2006 byla zahájena spolupráce se třemi novými partnery z Polska, Dánska a Slovinska. A co se skrývá za úspěchem tohoto projektu?

„Důležité je pracovat na jedné věci se stejnou vizí. Nevěřím ve vytváření umělých skupin. S lidmi se musíte osobně seznámit – se stylem jejich práce a uvažování.“

www.tanecpha.cz

Projekt	Stages for Development	Hlavní pořadatel Brouhaha International, Velká Británie	FAKTY
Zahájení	15. dubna 2003	Spolupořadatelé Association Toca Rufar, Portugalsko	
Ukončení	15. prosince 2003	City of Marseille, Francie	

Projekt	Trans Danse Europe 2000	Hlavní pořadatel Les Hivernales, Francie	FAKTY
Zahájení	1. února 2000	Spolupořadatelé Bellone-Brigitinnes, Belgie	
Ukončení	1. února 2001	Carte Blanche As Bergen, Norsko City Theatre Helsinki, Finsko Iceland Dance Company, Island Tanec Praha, Česká republika Teatri di Vita, Itálie	

Pomocná ruka městu Tartu

Tartu je estonské město s velkým kulturním problémem. Jedná se o studentské městečko daleko od pobřeží. Během letních měsíců nemělo žádný kulturní program, kterým by přilákalo místní obyvatele či turisty. Projekt Proměna místního festivalu v mezinárodní se rozhodl tuto situaci změnit a naučit Tartu, jak si vytvořit vlastní image festivalového města. Za tímto účelem začal projekt podporovat vzájemnou spolupráci mezi organizátory festivalu, kteří spojili své síly na podporu Tartu.

Vznikla síť festivalových manažerů a představitelů města, která se podílela na financování místních kulturních akcí. Během jednoho roku navštívilo osmnáct osob z pěti zemí (včetně jedenácti osob z Estonska) šest festivalů v pěti různých městech, aby se naučilo, jak organizovat rozsáhlé umělecké programy na přilákání pozornosti veřejnosti.

Semináře se konaly v každém jednotlivém městě a organizátoři zde prezentovali své pracovní postupy a zkušenosti. Cílem nebylo přijít s novými nápady na program festivalu, účastníci se spíše dělili o informace, jak organizovat velkolepější akce. Vyšla také kniha, ve které byly evropské festivaly analyzovány z různých hledisek za účelem lepšího pochopení hlavních otázek týkajících se jejich přežití a rozvoje.

Na základě projektu vznikl také CD-ROM představující všechny zúčastněné festivaly. Po skončení programu spojilo Tartu své různé, ale zatím malé, kulturní akce z oblasti hudby, divadla a tance do jednoho velkolepého projektu: Léto v Tartu 2005.

www.tartu.ee/kultuur/suvios_eng.pdf

Mezinárodní letní hudební festival ve Varně – místo setkávání mladých talentů

Evropa je domovem řady nových talentů z oblasti vážné hudby. Ty však potřebují péči, aby mohly plně rozvinout své nadání a stát se další generací hvězd, které posunou slavnou evropskou tradici klasické hudby vpřed. Projekt Mladé talenty z Varny chce tyto mladé hudebníky a hudebnice podporovat a poskytnout jim tak příležitost společně se učit a vystupovat na prestižním hudebním festivalu v Bulharsku.

Mladé soubory i sólisté, kteří získali ocenění na národní a mezinárodní úrovni, byli pozváni do Varny, kde se setkali s jedinečnou nadnárodní atmosférou uměleckého sdílení a komunikace. Celkem 120 mladých umělců a umělkyně z osmi zemí se zúčastnilo praktických cvičení, přednášek a školení, které měly za cíl rozvíjet a zdokonalovat hru na jimi zvolený nástroj i styl přednesu.

Celá práce vyvrcholila vystoupením 34 mladých sólistů, 400 členů orchestru a sboristů na prestižním letním hudebním festivalu ve Varně. Mladí hudebníci získali neocenitelnou zkušenost s „velkým jevištěm“ a obecenstvo bylo výjimečnými výkony nových evropských talentů unešeno.

Projekt dal vzniknout stálé spolupráci mezi některými účastníky a pořadateli následných festivalů. Mladí účastníci využili získané zkušenosti při vystupování na dalších scénách po celé Evropě. Varna i nadále každý rok nabízí možnosti uplatnění mladých hudebních talentů z Evropy.

www.varnasummerfest.org

FAKTY		
Projekt	Transforming a Local Festival into International: How to Produce a Professional, Image Building City Festival	Hlavní pořadatel Tartu City Government, Estonsko Spolupořadatelé Associazione Ferrara Buskers Festival, Itálie Turku City, Finsko Uppsala Kommun, Švédsko
Zahájení	15. května 2003	
Ukončení	14. května 2004	

FAKTY		
Projekt	Varna Summer International Music Festival – Meeting Point for Young Talents	Hlavní pořadatel Varna Municipality, Culture Department, Bulharsko Spolupořadatelé Gaudeamus Foundation, Nizozemsko The British Council Bulgaria, Bulharsko
Zahájení	24. června 2001	
Ukončení	18. července 2002	

Obnova a ochrana výjimečného balkánského dědictví

V 17. a 18. století bylo Voskopojě v jihovýchodní Albánii jedním z nejlépe prosperujících měst na Balkáně a jeho intelektuálním, uměleckým a vědeckým centrem. Konflikty v tomto regionu však zapříčinily, že v roce 1916 bylo Voskopojě srovnáno se zemí a jeho bohatá architektura se ocitla v troskách.

Mireille Smeets z francouzské organizace a vedoucí projektu Patrimoine sans Frontières uvedla:

„Přežilo pouze šest z původních šestadvaceti městských kostelů. Malby hnijí. Voskopojě si však i nadále zachovalo nádherné kulturní a přírodní bohatství. Byli jsme požádáni o radu jak ochránit městské památky.“

Projekt svedl dohromady instituce a sdružení pro ochranu kulturního dědictví ze šesti zemí.

Zahrnoval „mimo jiné multidisciplinární seminář, archeologické vykopávky a letní práce v terénu na restauraci nástěnných maleb, na které se podíleli albánští, řečtí, francouzští, němečtí, italští a holandské profesionální restaurátoři, studenti a historikové umění. Také financování v rámci programu Kultura 2000 velmi pomohlo. Získané zkušenosti byly posléze zveřejněny v publikaci.“

A jaký užitek má tento projekt pro místní komunitu?

„Vytvořili jsme povědomí o bohatství vlastního dědictví Voskopojě. Během komunismu bylo veškeré náboženské dědictví zanedbáváno. Lidé zapomínali na své kulturní bohatství. Díky programu Kultura 2000 jsme přilákali pozornost sponzorů a připravili strategický plán, ve kterém se komunita aktivně podílí na udržitelném rozvoji a kulturním turismu.“

www.patrimsf.org/English/pdf/Albania.pdf

V dějišti války

Po staletí byly typickým jevem ve Středomoří rozbroje, války a přijímání konfliktu jako téměř přirozeného stavu bytí. Projekt Bojiště a mírové postupy zkoumá možnosti mezikulturní výměny na poli umění a divadla jako nástroje vytváření přátelství a míru v tomto regionu.

Síť spisovatelů, profesorů, umělců a intelektuálů z pěti středomořských států vytvořila potulnou divadelní společnost. Na seminářích za účasti mladých místních herců a příslušných mezinárodních odborníků byly rozebírány možnosti umělecké spolupráce na tématech konfliktu a tragédie. Setkání byla zaznamenána na videokazetu, aby mohla posloužit ke zvyšování povědomí o obou probíraných otázkách a bohatství uměleckého vyjádření na multikulturních seminářích.

Umělecká skupina předvedla své výtvořky na symbolických místech jednotlivých zemí za účasti vybraných mladých umělců a hudebníků. Ukázalo se, že tato práce je stejně inspirativní jak pro umělce, tak obecenstvo a dotýká se pokračující tragédie současného Středomoří.

Projekt podpořil mobilitu několika umělců, vědců, divadelních profesionálů i děl a vytvořil základ pokračující spolupráci v tomto oboru. Ukázal sílu spolupráce napříč národními a jazykovými hranicemi Středomoří a potenciál, jaký má divadlo jako nástroj zajišťování míru a porozumění.

Podrobnější informace o projektu naleznete na adrese www.cyprus-theatre-iti.org/html/astragal.htm

Projekt	Voskopojě sans Frontières	Hlavní pořadatel Patrimoine Sans Frontières, Francie
Zahájení	15. dubna 2004	Spolupořadatelé Institut National du Patrimoine, Francie
Ukončení	15. dubna 2005	Philipps Universität Marburg, Německo Tei d'Athènes, Řecko World Monuments Fund, Velká Británie

FAKTY

Projekt	War Theatres and Practices for Peace	Hlavní pořadatel Eufonia S.C.R.L., Itálie International Foundation Manifesta, Nizozemsko
Zahájení	15. května 2005	Spolupořadatelé Centro International de Cultural Contemporánea San Sebastián, Španělsko Chamber Of Commerce Of Zakynthos, Řecko Municipality of Limassol, Kypr Municipality of Nicosia, Kypr Province Of Lecce, Itálie Teatro Pubblico Pugliese, Itálie University of Malta, Malta
Ukončení	15. ledna 2006	

FAKTY

Další informace o novém programu:

- Stránky České kanceláře programu Kultura: www.programculture.cz
- Kulturní kontaktní místa v zúčastněných zemích: http://ec.europa.eu/culture/eac/culture2007/contacts/national_pts_en.html
- Internetové stránky Evropské komise na téma kultury: http://ec.europa.eu/culture/eac/index_en.html
- Technické otázky, internetové stránky Výkonné agentury pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast: <http://eacea.cec.eu.int/index.htm>

Vydavatel

Evropská komise
Generální ředitelství pro
vzdělávání a kulturu
1049 Brusel – Belgie

Design, text a grafická úprava:
MEDIA CONSULTA
International Holding AG
Wassergasse 3
10179 Berlin – Německo

Tisk:
Druck Repro und Verlag OHG
Erfurt – Německo

<http://ec.europa.eu/culture>

Vzdělávání a kultura